

В сборнике помещены статьи по вопросам древней истории и археологии, публикации и сообщения о новых открытиях на территории УССР, материалы об охране памятников истории и культуры.

Для археологов, историков, краеведов, преподавателей, студентов исторических факультетов.

У збірнику вміщено статті з питань стародавньої історії та археології, публікації та повідомлення про нові відкриття на території УРСР, матеріали про охорону пам'яток історії та культури.

Для археологів, істориків, краєзнавців, викладачів, студентів історичних факультетів.

РЕДАКЦИОНА КОЛЕГІЯ

І. І. Артеменко (відповідальний редактор), *В. Д. Баран*, *С. М. Бібіков*, *В. І. Бідзіля*, *С. О. Висоцький*, *С. Д. Крижицький*, *М. П. Кучера*, *Є. В. Максимов* (заступник відповідального редактора), *А. Ф. Миrowsький*, *Т. І. Латуха* (відповідальний секретар), *Д. Я. Телегін*, *П. П. Толочко*, *Є. В. Черненко*

Адреса редколегії

252014 Київ-14, вул. Видубицька, 40
Інститут археології АН УРСР
Тел. 95 35 81

Редакція літератури з соціальних проблем
зарубіжних країн, археології та документалістики

З М І С Т

Статті

<i>Генінг В. Ф.</i> Актуальні питання сучасного етапу розвитку археологічних знань	1
<i>Массон В. М.</i> Вивчення культурного процесу за археологічними матеріалами	9
<i>Телегін Д. Я.</i> Результати вивчення пам'яток кам'яного віку на території України	18
<i>Березанська С. С.</i> Деякі підсумки вивчення епохи енеоліту — бронзи на території України	22
<i>Бібіков С. М.</i> Дослідження відділу археології Криму	34
<i>Крижицький С. Д.</i> Антична тематика в Інституті археології за 50 років	38
<i>Баран В. Д.</i> Основні проблеми та результати вивчення ранньослов'янських культур на Україні	45
<i>Толочко П. П.</i> Основні досягнення та перспективи розвитку давньоруської археології України	51
<i>Моця О. П., Терпиловський Р. В.</i> Соціально-економічний аспект вивчення слов'янських культур півдня Східної Європи	56
<i>Горішній П. А., Отрощенко В. В., Шапошникова О. Г.</i> Дослідження на новобудовах України	67

Повідомлення та публікації

<i>Шрамко Б. А.</i> Підсумки досліджень Більського городища	75
<i>Грач Н. Л.</i> Нова пам'ятка елліністичного часу з Німфею	81
<i>Свешніков І. К.</i> Дослідження давнього Звенигорода у 1982—1983 рр.	94
Список скорочень	102

СОДЕРЖАНИЕ

Статьи

<i>Генинг В. Ф.</i> Актуальные вопросы современного этапа развития археологических знаний	1
<i>Массон В. М.</i> Изучение культурного процесса по археологическим материалам	9
<i>Телегин Д. Я.</i> Результаты исследования памятников каменного века на территории Украины	18
<i>Березанская С. С.</i> Некоторые итоги изучения эпохи энеолита — бронзы на территории Украины	22
<i>Бибиков С. Н.</i> Исследования отдела археологии Крыма	34
<i>Крыжицкий С. Д.</i> Античная тематика в Институте археологии за 50 лет	38
<i>Баран В. Д.</i> Основные проблемы и результаты изучения раннеславянских культур на Украине	45
<i>Толочко П. П.</i> Основные достижения и перспективы развития древнерусской археологии Украины	51
<i>Моця А. П., Терпиловский Р. В.</i> Социально-экономический аспект изучения славянских культур юга Восточной Европы	56
<i>Горшиний П. А., Отрощенко В. В., Шапошникова О. Г.</i> Исследования археологических памятников на новостройках Украины	67
Сообщения и публикации	
<i>Шрамко Б. А.</i> Итоги исследований Бельского городища	75
<i>Грач Н. Л.</i> Новый памятник эллинистического времени из Нимфея	81
<i>Сवेशников И. К.</i> Исследования древнего Звенигорода в 1982—1983 гг.	94
Список сокращений	102

Академия наук Украинской ССР
Институт археологии
Украинское общество охраны
памятников истории и культуры

АРХЕОЛОГИЯ

Республиканский межведомственный сборник научных трудов
Основан в 1971 г.

Выпуск 57

(На украинском языке)

Киев Наукова думка 1987

*Затверджено до друку вченою радою Інституту археології
АН УРСР*

Редактор *В. П. Лаводзька*, Художній редактор *С. П. Квітка*,
Технічний редактор *О. М. Капустіна*, Коректори *Є. Н. Межерицька*,
Л. М. Творковська, *О. С. Улезко*

ІБ № 8399

Здано до набору 20.06.86. Підп. до друку 28.11.86. БФ 01167.
Формат 70X103/16. Папір друк. № 1. Літ. гарн. Вис. друк. Ум. друк.
арк. 9,1. Ум. фарбо-видб. 9,46. Обл.-вид. арк. 10,09; Тираж 1000 пр.
Зам. 3337. Ціна 1 крб. 50 к.

Видавництво «Наукова думка». 252601 Київ 4, вул. Репіна, 3
Львівська обласна книжкова друкарня 290000 Львів, вул. Стефаніка, 11